

Zittenblijven in de 3de kleuterklas echt beter?

Meer nuancering nodig!

Persbericht verstrekt door Machteld Vandecandelaere – KU Leuven

*Uit recente mediaberichtgeving mocht blijken dat zittenblijven in derde kleuterklas beter is. Daar schrokken we toch even van op OVSG omdat dit strijdig is met de meeste onderzoeken die we raadpleegden en waarop we onze visie baseerden. Onze studiedienst nam contact op met de onderzoekster en daaruit blijkt dat nuancering bij deze krantenkoppen nodig is. **Machteld Vandecandelaere** - de onderzoekster - geeft ons meer duiding.*

'Beter zittenblijven in kleuterklas dan in eerste leerjaar' blokletterden enkele media recent. Toch dienen bij deze uitspraak enkele meer kritische kanttekeningen geplaatst en gaven de onderzoeksresultaten een meer genuanceerd beeld.

De effectiviteitsvraag rond zittenblijven is geen zwart/wit kwestie. Het is een veel complexer verhaal. Het onderzoek vergeleek kleuterzittenblijvers met een groep kinderen die een vergelijkbaar risicoprofiel hadden maar die toch overgingen naar het eerste leerjaar. Zowel zittenblijven als overgaan naar het eerste leerjaar hebben belangrijke gevolgen:

1. Zittenblijven in de derde kleuterklas kost het kind een extra jaar maar brengt niets op voor de wiskundeprestaties (vanaf het eerste leerjaar scoren ze gelijk met jongere leerjaargenoten die niet bleven zitten).
2. Zittenblijven in de derde kleuterklas verhoogt de kans om minstens een jaar in het buitengewoon onderwijs door te brengen (meer dan 4 op 10 kleuterzittenblijvers, i.t.t. bijna 2 op 10 kinderen die wel overgaan).
3. Kinderen die toch overgaan scoren lager voor welbevinden, sociale relaties en vertonen meer probleemgedrag.
4. Kinderen die toch overgaan hebben een grote kans om later te blijven zitten (meer dan 4 op 10, i.t.t. bijna 2 op 10 kleuterzittenblijvers).
5. Als kinderen toch overgaan en het eerste leerjaar dubbelen, scoren ze op het einde van de lagere school nóg lager voor zowel wiskunde als psychosociaal functioneren.

Vooraf deze laatste bevinding (bevinding 5) werd door de media in de verf gezegd. De enige richtlijn die we echter uit deze bevinding kunnen afleiden is dat - als we zeker weten dat een kind dat overgaat daarna het eerste leerjaar zal dubbelen - het eigenlijk meer voordeel zou hebben bij het dubbelen van de derde kleuterklas, althans als men een verwijzing naar het buitengewoon onderwijs kan uitsluiten.

Of een kind al dan niet baat heeft bij zittenblijven zal altijd afhangen van een samenspel van factoren. De richtlijn zoals die in de media aan bod kwam is daarom niet te veralgemenen naar elke individuele situatie. Het onderzoek beschrijft trends over de ontwikkeling van de gemiddelde zittenblijver. Elk kind is uniek en er zullen altijd uitzonderingen zijn.

Wat wel belangrijk is om mee te nemen, is dat zowel zittenblijvers als kinderen die na twijfel toch doorstromen op verschillende vlakken problemen vertonen. In beide situaties is extra ondersteuning aanbevolen.

Omzendbrief BaO/2014/03 (15/05/14): *Zittenblijven in het basisonderwijs* stipuleert dat basisscholen vanaf 1 september 2014 de beslissing tot zittenblijven moeten nemen na overleg met het CLB en dat scholen de beslissing schriftelijk moeten motiveren en mondeling toelichten aan de ouders. Daarnaast stelt de omzendbrief dat de school moet aangeven welke bijzondere aandachtspunten er zijn voor deze leerling tijdens het bisjaar.

Vanuit de onderzoeksresultaten pleit men voor het vermelden van bijzondere aandachtspunten voor risicoleerlingen die wél overgaan naar het volgende leerjaar. Het vermijden van zittenblijven in derde kleuterklas moet dan gepaard gaan met extra ondersteuning op zowel cognitief vlak (om te voorkomen dat het kind op een later tijdstip blijft zitten) als op psychosociaal vlak (werken aan een positief welbevinden).

Het volledige onderzoek vind je [hier](#).